

Ramowy program przedmiotu

1. Nazwa przedmiotu FILOZOFIA PRZYRODY.....
2. Przedmioty wprowadzające

Kierunek: *biologia*

Rodzaj studiów: Stacjonarne pierwszego stopnia

Specjalność:

Wykłady (h) 30.....

Ćwiczenia (h)

Punkty ECTS 3,0.....

Prowadzący (koordynator przedmiotu)

dr Paweł Pasięka

Nr przedmiotu

Data opracowania programu

październik 2007

3. Założenia i cele przedmiotu:

Celem przedmiotu jest zaznajomienie studentów biologii z powstałymi na przestrzeni dziejów filozoficznymi koncepcjami przyrody, metod jej badania oraz sposobów jej przedstawiania. Głównie zadanie polega na analizie mechanicznych i organicznych filozofii przyrody, które wyznaczają zasadniczą oś sporów dotyczących natury w świecie nowożytnym. Rozważone zostaną szczegółowe kwestie badania i metod badawczych przyrodoznawstwa, problemy wynaturzenia (alienacji) człowieka, jak i możliwych postulatów "powrotu do natury".

4. Efekty kształcenia – nabyte umiejętności i kompetencje: Efektem kształcenia ma być rozumienie przez studentów filozoficznych uwarunkowań wiedzy biologicznej. Studenci mają posiadać wiedzę na temat najnowszych stanowisk, powstałych na gruncie filozofii przyrody.

5. Tematy wykładów/ćwiczeń (treści programowe):

1. Filozofia przyrody a ekofilozofia – przedmiot, zagadnienia i podstawowe pojęcia. Hezjod jako "mitolog natury". Przedfilozoficzne wizje przyrody.
2. Wczesnogreckie pojęcia natury – *physis*, *bios*, *zoé*. Koncepcje jońskich filozofów przyrody. Zoogonia Anaksymandra i Empedoklesa.
3. Arystotelesowska teoria przyrody. Nauka (*episteme*) i technika (*techne*). Teleologia istnień – arystotelesowska zasada doboru naturalnego.

4. Hellenistyczna metoda naukowa. Postulaty i hipotezy naukowe. Obiekty teoretyczne a metoda doświadczalna. Teofrast i Lukrecjusz o naturze rzeczy.
5. Obraz przyrody w średniowieczu. Przyroda jako zbiór symboli. Średniowieczny encyklopedyzm (Brunetto Latini), średniowieczne bestiaria i herbaria.
6. Kartezjańska filozofia przyrody. Metody naukowego badania świata: intuicja i dedukcja. Mathesis universalism. Spory o metody poznania przyrody w wieku XVI i XVII.
7. Mechanistyczne wizje świata przyrody. Ciało jako mechanizm. Mechanika sił przyrody. Spór o naturę zjawisk przyrodniczych.
8. Oświeceniowa filozofia biologii Albrechta von Hallera. Ugruntowanie nauk przyrodniczych w filozofii Kanta. Metoda naukowa i "rewolucja kopernikańska" w nauce i filozofii.
9. Romantyczna filozofia przyrody F. W. J. Schellinga i F. Baadera.
10. Filozoficzne implikacje ewolucjonizmu Darwinowskiego. Zagadnienie teleologii procesu ewolucji.
11. Neodarwinistyczne filozofie przyrody.
12. Procesualistyczna koncepcja przyrody Alfreda N. Whiteheada. Krytyka wizji "prostego umiejscowienia" - perspektywizm.
13. Posthumanistyczne wizje przyrody. Problemy związane z zachowaniem, odnawianiem i ochroną środowiska przyrodniczego.
14. Enwiromentalizm. Przyroda i cielesność w filozofii przyrody G. Böhme'go i H. Schmitza.
15. Antymodernistyczne filozofie przyrody a promodernistyczny wariant filozofii współczesnej.

6. Metody i pomoce dydaktyczne: komputer i rzutnik.
7. Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę (egzamin pisemny).
8. Autorzy programu ramowego, Wydział/Katedra: Wydział Nauk Humanistycznych, Katedra Edukacji i Kultury.
9. Literatura (podstawowa i uzupełniająca):
 M.Heller, Filozofia przyrody, Wydawnictwo Znak, Kraków 2004.
 M.Brzostek, T. Kaleta (red.), Ekofilozofia. Wybór tekstów, Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2005.
 B. Campbell, Ekologia człowieka, PWN, Warszawa 1995.

Informacja o przedmiocie w języku angielskim:

1. Subject name: Philosophy of natural sciences.
2. Lecture topics/practices topic The main task of the lectures consist in analysis of a mechanical (Cartesian-Newtonian) and a organocentric philosophy of nature. We will mapping our environmental consciousness and philosophycal implication of a scope of environmental degradation We will attempting to break away from habits of thought and patterns of analysis which have no means for account for global environmental decline.

3. Pass conditions: examination.....

Pavel Pavlela